

II. STUDII, ARTICOLE, OPINII

CÂTEVA DELIMITĂRI NECESARE ÎNTRE RĂSPUNDEREA CIVILĂ DELICTUALĂ ȘI RĂSPUNDEREA CONTRACTUALĂ ÎN DREPTUL PRIVAT ROMÂN

Conf. univ. dr. **Gabriel Tița-Nicolescu**

Abstract

This article aims at determining the matter of tort liability in the Romanian private law, having as a starting point the new legal regulations, namely the new Romanian Civil Code. However, we will take into consideration the necessary comparisons with the former legal regulations on civil liability, as well as the essential elements of comparative law, namely the relevant concepts in the European codes, the French law, the Canadian law and the common law.

In our view, such brief survey is necessary in order to eliminate the frequent confusions when approaching the judicial institution of civil liability, both among the elements of the two types of liability and between the former and a newly regulated field in the Romanian law, namely the precontractual liability.

Keywords: *Civil liability, tort liability, contractual liability, precontractual liability.*

1. Răspunderea juridică

Răspunderea juridică este o noțiune largă și universal întâlnită în sistemul nostru de drept ca, de altfel, în orice sistem de drept, întrucât, ca principiu, o normă juridică conține, așa după cum se știe din teoria generală a dreptului, și o componentă denumită *sanctiune*. Prin urmare, dacă o normă juridică, prin ipoteză, imperativă, fie impune o anumită conduită (normă juridică onerativă) fie, dimpotrivă, interzice o anumită conduită (normă juridică prohibitivă), se încadrează într-o logică juridică instituirea unei sancțiuni legale pentru încălcarea normei imperative. Această sancțiune poate fi una de natură penală, contravențională sau poate fi, de asemenea, de natură civilă, astfel că putem, vorbi, prin urmare, despre o răspundere penală, contravențională sau despre o răspundere civilă, toate

acestea încadrându-se, în termeni generici, în conceptul de răspundere juridică. Sigur că aceste forme de răspundere pot interfera, adică, așa cum vom dezvolta în continuare, pot apărea în concurs (de pildă, aceeași faptă ilicită să atragă și o răspundere penală dar, în același timp, și o răspundere civilă).

Față de aceste prime considerații, putem spune că răspunderea juridică reprezintă sancțiunea aplicată unei persoane care nesocotește dispozițiile legale imperative.

2. Răspunderea civilă

Trebuie precizat încă de la început faptul că noțiunea de *răspundere civilă*¹ nu este definită ca atare de legea română, fiind consfințite, așa cum vedea, doar principiile răspunderii civile, sub cele două forme ale sale, delictuală și contractuală. În opinia noastră, nici nu se impune o definiție legală expresă a conceptului, întrucât, spre deosebire de alți autori, noi credem că, în fapt, chiar dacă prezintă câteva similitudini, cele două forme de răspundere civilă sunt diferite, întrucât condițiile răspunderii sunt diferite în cazul celor două forme (vom antama mai jos aceste considerente). Prin urmare, în ceea ce ne privește, preferăm să încercăm definirea separată a celor două noțiuni, noțiuni care putem spune chiar că stau la baza a două subdiscipline separate de drept civil, și anume, pe de-o parte, teoria generală a obligațiilor contractuale (unde vorbim, într-o măsură consistentă, despre răspunderea contractuală) și, pe de altă parte, răspunderea civilă delictuală. Elementul comun însă pe care nu îl putem ignora, în ambele forme de răspundere, este ideea de *reparare a prejudiciului*; admitem, prin urmare faptul că, în materie civilă (fie că vorbim despre obligații contractuale, fie că vorbim despre obligații delictuale), obligația de reparație este de esența noțiunii fundamentale de răspundere civilă.

Înainte de reliefaarea, în concret, a celor două tipuri de răspundere, se impun a fi făcute câteva precizări, menite să înlăture confuziile ce pot apărea în practică, confuzii cauzate, în principal, de modul de legiferare a materiei răspunderii civile, în general.

De lege lata, conceptul juridic de *răspundere civilă* face obiectul a două articole, respectiv art. 1.349 NCC, care definește răspunderea delictuală și respectiv art. 1.350 care definește răspunderea contractuală. În aceeași măsură și într-o manieră aproape identică, răspunderea civilă (*de la responsabilite civile*) este reglementată cu titlu de principiu și de Codul civil Quebec, în același mod în care o face și codul nostru civil, în două articole: art. 1.457 C.C.Q. reglementează principiul răspunderii civile delictuale, în timp ce art. 1.458 instituie principiul răspunderii civile contractuale.

---

¹ Codul civil Quebec folosește termenul de *răspundere civilă* (*civil liability* în varianta de limbă engleză, *de la responsabilite civile* în varianta de limbă franceză).

Astfel, observăm că actualul cod civil reglementează cele două tipuri de răspundere în același capitol, respectiv Capitolul IV – Răspunderea civilă, în secțiunea privind dispozițiile generale. În această primă secțiune (care cuprinde doar cele două articole, 1.349 și 1.350) ambele tipuri de răspundere sunt enunțate doar cu titlu de principiu iar secțiunea următoare a Capitolului IV (Secțiunea 2) referitoare la cauzele exoneratoare de răspundere vizează, de asemenea, ambele tipuri de răspundere (deși unele dintre cauzele exoneratoare sunt specifice doar răspunderii delictuale). Aici însă se opresc orice referiri la răspunderea contractuală, întrucât următoarele patru secțiuni ale capitolului referitor la răspunderea civilă (secțiunile 3 – 4 din Capitolul IV) au în vedere, în mod exclusiv, doar răspunderea civilă delictuală, nu și răspunderea civilă contractuală.

Așadar, deși codul civil a intenționat reglementarea unitară a celor două tipuri de răspundere, în realitate, capitolul referitor la răspunderea civilă se referă dar la răspunderea delictuală (cu excepția articolului care definește răspunderea contractuală și a secțiunii referitoare la cauzele exoneratoare de răspundere, comune, cel puțin la nivel teoretic, ambelor forme de răspundere). Aceasta nu înseamnă însă că răspunderea contractuală nu este reglementată de codul civil; dimpotrivă, capitole întregi sunt dedicate, în fapt, acestei instituții juridice, de pildă, întregul Titlu V (intitulat Executarea obligațiilor), titlu cuprins în Cartea a V-a (Despre obligații) a Codului civil.

În opinia noastră, textul articolului 1.350 NCC (cu titlul marginal „răspunderea contractuală”), trebuia plasat înaintea articolului 1.516 NCC, care instituie drepturile oferite de lege creditorului aflat în situația în care debitorul său nu își execută obligațiile contractuale. În acest mod se evitau orice confuzii și, în orice caz, se asigura o reglementare mai coerentă a răspunderii contractuale. Probabil însă că influența Codului civil Quebec și-a spus cuvântul, sursa principală de inspirație a Codului civil român mergând pe același mod de reglementare, spre deosebire de codul civil anterior (Codul civil 1864) inspirat de codul civil francez, care aborda, cu totul distinct, răspunderea delictuală.

3. Răspunderea civilă delictuală

Răspunderea civilă delictuală este o instituție juridică de drept privat care are ca pilon central noțiunea de *faptă juridică ilicită*.

Fapta juridică ilicită (*delit/quasi-delit*² în dreptul francez sau *civil*

---

² Avem în vedere conceptele utilizate de Codul civil francez, respectiv, titlul marginal al Capitolului II al Titlului IV din codul francez, în vigoare și azi, capitol denumit sugestiv *Des Delits et des quasi-delits*. În mod absolut identic, Capitolul V al Titlului III din Cartea a II-a din Codul civil român de la 1864 (abrogat în anul 2011, prin intrarea în vigoare a noului Cod civil român), reglementa faptele juridice ilicite sub titulatura de delicte și cvasidelicte, întocmai cum o făcea (și o face și în prezent) Codul civil francez. Terminologia folosită de vechiul nostru cod civil era, așa cum am subliniat și cu alte ocazii, profund greșită, clasificarea izvoarelor obligațiilor civile în contracte, cvasicontracte, delicte și cvasidelicte, neavând, practic, nicio logică juridică. Pe de-o parte, cvasicontractul (gestiunea de afaceri și plata nedatorată) nu avea nimic de-a face cu un acord prealabil al

*liability*³ în sistemul de drept *common-law*) reprezintă o atitudine, o manifestare de voință a unei persoane, prin ipoteză, contrară legii, exercitată fără intenția de a produce efecte juridice, dar care efecte se vor produce, totuși, în virtutea legii. Efectul caracteristic, de esență răspunderii delictuale, este obligația persoanei care a săvârșit fapta ilicită, de a repara prejudiciile cauzate.

Principiul răspunderii civile delictuale poate fi privit din două laturi: fie din perspectiva obligației de a repara prejudiciul, impusă de lege persoanei care l-a cauzat prin fapta ilicită, fie din perspectiva dreptului persoanei care a suferit un prejudiciu prin fapta ilicită, de a fi despăgubită în mod corespunzător. Codul civil român în vigoare (influențat de vechiul Cod civil român dar și de Codul civil francez) și Codul civil Quebec (principala sursă de inspirație a codului nostru civil în materie de obligații) au ales, pentru definirea conceptului, prima variantă; cea de-a doua variantă o regăsim, de pildă, în dreptul anglo-saxon dar și în principiile de codificare a dreptului privat european (*Regulile Draft Common Frame of Reference*)⁴. În opinia noastră, nu putem vorbi despre o deosebire veritabilă între cele două moduri de legiferare, chestiunea de esență fiind, în fond, aceeași, și anume repararea prejudiciului cauzat printr-o faptă ilicită, indiferent dacă această reparație apare ca o obligație a autorului faptei prejudiciabile sau ca un drept al victimei.

Potrivit art. 1.349 NCC, orice persoană are îndatorirea să respecte regulile de conduită pe care legea sau obiceiul locului le impune și să nu aducă atingere, prin acțiunile ori inacțiunile sale, drepturilor sau intereselor legitime ale altor persoane⁵, iar cel care încalcă această îndatorire răspunde de toate prejudiciile cauzate, fiind obligat să le repare integral; condiția prealabilă și esențială pentru a fi însă antrenată răspunderea este ca persoana respectivă să fi avut discernământ la momentul săvârșirii faptei prejudiciabile⁶.

părților, acord care, prin definiție, era de esența oricărui contract ci, reprezenta, în realitate, un fapt juridic propriu-zis; pe de altă parte, cvasi-delictul nu reprezenta, de fapt, nimic mai mult decât delictul, astfel că utilizarea celor două noțiuni – delict și cvasi-delict – era, în mod evident, superfluă. Subliniem însă că, deși noțiunile de delict și cvasidelict nu mai sunt reglementate de codul nostru civil, ele sunt în continuare reglementate de Codul civil francez.

³ În dreptul englez, de pildă, actul normativ *Civil Liability Act 1978* consfințește în mod implicit dar inechivoc, principiile de bază ale răspunderii civile delictuale, prin recunoașterea expresă a dreptului persoane vătămate printr-o faptă ilicită de a primi despăgubirile necesare acoperirii prejudiciilor (*civil liability contribution*).

⁴ Potrivit art. 1:101 DCFR, „A person who suffers legally relevant damage has a right to reparation from a person who caused the damage intentionally or negligently or is otherwise accountable for the causation of the damage”.

⁵ Textul art. 1.349 NCC este aproape identic cu cel al art. 1.457 Cod civil Quebec, principala sursă de inspirație a codului nostru civil în materie de obligații.

⁶ Despre discernământ am mai vorbit și cu altă ocazie (în acest sens, G. Țița-Niculescu, *Drept civil. Teoria generală a obligațiilor contractuale*. Ed. Universul Juridic, București, 2016). Vom avea însă în vedere, de asemenea, aspectele legate de discernământ și în răspunderea civilă delictuală, dat fiind că vorbim, în fond, despre o condiție *sine qua non* pentru existența oricărei forme de răspundere civilă.

Obligația reparării prejudiciului cauzat ca urmare a unei fapte delictuale, este considerată o obligație care are ca izvor faptul juridic, mai exact, faptul juridic ilicit⁷, întrucât, de esența răspunderii civile este fapta ilicită, care constă în încălcarea unor obligații legale imperative. Răspunderea civilă intervine, prin urmare, în toate situațiile în care dispozițiile legale sunt încălcate, inclusiv în cazul în care sunt încălcate norme fiscale sau administrative.

Nu putem fi de acord, așadar, cu opinia unor autori care includ, alături de răspunderea penală, și o *răspundere administrativă* sau chiar despre o *răspundere fiscală*, întrucât, în fond, tot despre o răspundere civilă vorbim și în aceste cazuri.

De pildă, dacă luăm ca ipoteză fapta unui funcționar public care nu își îndeplinește atribuțiile de serviciu sau și le îndeplinește în mod defectuos, această conduită va putea fi considerată o faptă de natură penală (de pildă, o infracțiune de abuz în serviciu sau de neglijență în serviciu), dar va putea atrage și obligația de reparare a prejudiciului cauzat instituției publice, dacă neîndeplinirea sau îndeplinirea defectuoasă a atribuțiilor de serviciu a cauzat un astfel de prejudiciu. Nu putem vorbi prin urmare, despre o răspundere administrativă, ci despre o răspundere civilă, care, adevărat, poate avea caracterul unei răspunderi patrimoniale, însă este tot o răspundere civilă.

De asemenea, în ipoteza în care este încălcată o normă de drept material fiscal, persoana (fizică sau juridică) vinovată va putea fi răspunzătoare atât penal (de pildă, poate fi reținută o infracțiune de evaziune fiscală în sarcina sa), cât și civil, în sensul în care va fi obligată să acopere prejudiciile cauzate bugetului public. Și într-un astfel de caz vorbim, în opinia noastră, tot despre o răspundere civilă, iar nu despre o răspundere fiscală, chiar dacă, în speță, sunt aplicabile dispoziții legale speciale cuprinse în Codul fiscal sau în alte acte normative din domeniul fiscalității.

Exemplele pot continua și în materia dreptului mediului (unde nu putem vorbi despre o „răspundere de mediu”, ci despre o răspundere civilă atrasă în dreptul mediului), în materia dreptului muncii (unde nu putem vorbi despre o „răspundere de muncă”, ci despre o răspundere civilă întemeiată pe dispozițiile Codului muncii) etc.

În concluzie, după părerea noastră, răspunderea juridică în dreptul român poate îmbrăca doar trei forme, și anume: răspunderea penală, răspunderea contravențională și răspunderea civilă (delictuală). Cele trei forme ale răspunderii, pot apărea, așa cum am arătat deja, în concurs, adică împreună; subliniem însă că ne referim la concursul răspundere penală/răspundere civilă și la concursul răspundere contravențională/răspundere civilă, întrucât răspunderea penală nu poate coexista alături de răspunderea contravențională (se exclude), ceea ce înseamnă că aceeași faptă ilicită nu poate fi reținută, în același timp, ca fiind infracțiune dar și contravenție.

---

⁷ Așa cum am arătat în cursul nostru de obligații citat mai sus, izvoarele obligațiilor civile pot fi clasificate, plecând de la reglementările noului cod civil, în obligații izvorâte din acte juridice (contracte și acte unilaterale), din fapte juridice (licite sau ilicite) și din lege.

4. Delimitarea răspunderii civile delictuale/răspunderii civile contractuale

Răspunderii civile delictuale se deosebește de răspunderii civile contractuale, fiind vorba, în fapt, despre două tipuri diferite de răspunderii, cu premise și izvoare cu totul distincte.

Chestiunea de esență pe care trebuie să o reținem privește, așa cum arătam, *izvorul* care dă naștere obligației. În cazul răspunderii contractuale, aceasta ia naștere ca urmare a încălcării (nerespectării) unei obligații ce derivă dintr-un contract, adică a unei obligații contractuale; este vorba, prin urmare, despre o obligație ce derivă dintr-un act juridic, a cărei încălcare atrage răspunderii contractuale, iar modul concret în care răspunde partea semnatară care nu și-a executat contractul este reglementat, în principal, de convenția părților și, în subsidiar, de lege. În schimb, în cazul răspunderii delictuale, nu se poate vorbi despre existența unui contract, întrucât nu se poate imagina existența unei convenții prealabile între autorul faptei ilicite și victimă, într-o astfel de situație, cauza răspunderii este constituită de o faptă ilicită, considerată ca atare de lege; prin urmare, răspunderii delictuale are ca temei doar legea iar nu convenția părților.

Mai mult, răspunderii contractuale este supusă principiului disponibilității, în sensul că părțile pot conveni în orice mod înlăturarea sau diminuarea acesteia, chiar și în condițiile în care au stipulat în mod expres, în contract, cazurile de răspunderii (cazuri care, prin ipoteză, sunt îndeplinite), întrucât creditorul are dreptul, iar nu obligația, de a uza de mijloacele legale pentru a-și acoperi prejudiciile suferite ca urmare a neexecutării obligațiilor contractuale. În schimb, răspunderii delictuale este supusă unor dispoziții de ordine publică, menite să asigure respectarea unui principiu fundamental de drept, și anume că orice persoană este obligată să respecte regulile de conduită și să nu aducă atingere drepturilor și intereselor legitime ale altor persoane; prin urmare, față de caracterul imperativ al reglementării legale a răspunderii delictuale, spre deosebire de răspunderii contractuale, posibilitatea excluderii sau limitării răspunderii pentru prejudiciile cauzate prin fapte ilicite este mult diminuată, fiind permisă de lege doar în anumite situații de excepție.

Din aceste considerente derivă, după părerea noastră, și alte deosebiri importante între cele două forme de răspunderii, deosebiri care se regăsesc în condițiile de atragere a răspunderii. Astfel, deși, în principiu, ambele forme de răspunderii presupun existența celor patru elemente "clasice" ale răspunderii juridice (faptă ilicită, vinovăție, prejudiciu și legătura de cauzalitate între faptă și prejudiciu), nu putem să nu observăm câteva aspecte care relevă disocierea de esență între acestea. Absolut exemplificativ (întrucât asupra acestor delimitări, mai mult decât importante, se impune să ne aplecăm mai profund) punctăm doar câteva dintre aceste elemente care permit disocierea evidentă a celor două forme de răspunderii și plasarea lor în cadrul unor instituții juridice separate:

- Fapta ilicită contractuală este stipulată în convenția părților și constă în neexecutarea unei obligații contractuale; în schimb, fapta ilicită delictuală este prevăzută de lege și constă în încălcarea unei dispoziții imperative a legii;

- Vinovăția este prezumată în răspunderea contractuală, prin simpla neexecutare (întocmai și la termen) a obligațiilor asumate prin convenție și, în principiu, pe cale de consecință, forma vinovăției este indiferentă, întrucât debitorul obligației contractuale va răspunde, oricum, pentru neexecutare; în schimb, vinovăția autorului unei fapte ilicite trebuie dovedită și – foarte important –, este relevantă forma de vinovăție concretă cu care a acționat acesta, pentru a fi clarificată întinderea răspunderii delictuale;

- Legătura de cauzalitate este prezumată (ca și vinovăția) în cazul răspunderii contractuale, de vreme ce simpla neexecutare a obligației atrage răspunderea debitorului; în schimb, legătura de cauzalitate trebuie dovedită în cazul răspunderii delictuale;

- Prejudiciul este cuantificat, de cele mai multe ori, de părțile semnatare ale convenției, în cazul răspunderii civile contractuale (sub forma unor clauze penale), astfel că el trebuie acoperit, fără a mai fi necesare alte dovezi; în schimb, în răspunderea civilă delictuală trebuie dovedit cu exactitate quantumul prejudiciului solicitat a fi reparat de autorul faptei ilicite.

O altă diferență importantă rezidă și în caracterul – subiectiv sau, după caz, obiectiv – al răspunderii civile. Răspunderea contractuală este o răspundere eminemente subiectivă, întemeiată pe vinovăția debitorului obligației neexecutate (fie aceasta și sub cea mai ușoară formă), chiar dacă această vinovăție se prezumă din simpla contravenție la contract. În schimb, răspunderea civilă delictuală, având în vedere necesitatea asigurării unei finalități imperative a regulilor de ordine de publică ce stau la baza acesteia, este incidentă și sub o formă obiectivă, așa cum este cazul răspunderii civile pentru pagubele pricinuite de lucruri, animale sau edificii, unde, în mod firesc, de cele mai multe ori, nu putem vorbi despre acțiunea efectivă a persoanei responsabile.

În concluzie, ne raliem și noi curentului doctrinar care susține așa-numita *teorie a dualității răspunderii civile*, teorie care exclude concilierea celor două forme de răspundere și impune, pe cale de consecință, o abordare distinctă a acestora⁸.

---

⁸ A se vedea, pentru amănunte, L. Pop, I.F. Popa, S.I. Vidu, *Tratat elementar de drept civil. Obligațiile conform noului Cod civil*, Ed. Universul Juridic, București, 2012. Autorul descrie cele trei teorii exprimate în literatura juridică, (indicând și adepții fiecăreia dintre aceste teorii), respectiv teoria dualității răspunderii civile, teoria unității răspunderii civile (care susține existența unei singure forme de răspundere civilă, și anume, cea delictuală) și teoria intermediară (care susține existența unei singure forme de răspundere civilă, însă din care se pot desprinde două branșe, respectiv răspunderea delictuală și răspunderea contractuală). Marea majoritate a autorilor români a îmbrățișat teoria intermediară.

5. Răspunderea precontractuală

În dreptul francez se vorbește și despre o răspundere precontractuală, incidentă în cazul în care una dintre părțile care intenționează și negociază încheierea unui contract își încalcă obligația de bună-credință în negocieri și, pe cale de consecință, rupe negocierile într-un mod care cauzează prejudicii celeilalte părți. Există, în acest sens, o jurisprudență consistentă în dreptul francez, toate soluțiile fiind însă cât se poate de consecvente, în sensul că o astfel de răspundere precontractuală are, fără îndoială, natura juridică a unei răspunderi civile delictuale⁹. Această delimitare a răspunderii precontractuale este firească în sistemul de drept francez, unde, ca și în codul nostru civil anterior, nu este reglementată legal etapa negocierii contractului (etapa precontractuală), astfel că o faptă cauzatoare de prejudicii săvârșită în această fază excede răspunderii contractuale (prin ipoteză, contractul nefiind încă încheiat) și se situează, prin urmare, pe tărâmul răspunderii civile delictuale.

În dreptul nostru însă, principiul bunei-credințe contractuale este reglementat expres și inechivoc prin dispozițiile noului Cod civil, reglementarea legală fiind edictată sub forma unei norme juridice imperative (iar nu supletive): „Părțile trebuie să acționeze cu bună-credință atât la negocierea și încheierea contractului cât și pe tot timpul executării sale. Ele nu pot înlătura sau limita această obligație” (art. 1.170 NCC, care reia și dezvoltă, cu elemente de noutate, prevederile art. 970 din vechiul Cod civil)¹⁰. Așadar, este cert că, potrivit noilor dispoziții legale (inspirate se pare, din art. 1.375 C.C.Q.), buna-credință trebuie să existe la trei momente distincte: la negocierea contractului, la încheierea (semnarea) contractului și, în fine, pe timpul executării contractului¹¹.

Dacă despre buna-credință ce trebuie să existe la momentul încheierii contractului și în timpul executării contractului cunoșteam de multă vreme (din vechea reglementare cuprinsă în codul civil anterior dar și din raporturile de drept internațional privat) de absolută noutate este obligația respectării bunei-credințe pe timpul negocierii contractului.

Este, în primul rând, de noutate, pentru că însăși reglementarea etapei negocierilor în istoricul unui contract este cu totul inedită în legislația noastră internă dar și pentru că, *expressis verbis*, legea consacră *buna-credință în negocieri*. Art. 1.183 NCC este cât se poate de elocvent în acest sens, reglementând expres etapa negocierii ca o etapă de sine-stătătoare în formarea contractului, plecând însă

⁹ Code civil, Dalloz, Edition 2012, Paris, 2011, p. 1684.

¹⁰ Pentru o abordare, pe larg, a principiului bunei-credințe, inclusiv în faza precontractuală, a se vedea G. Tița-Niculescu. *Câteva aspecte de noutate privind principiul bunei-credințe contractuale în Noul Cod civil român*, în *Pandectele Române* nr. 4/2013, p. 16.

¹¹ Buna-credință (precontractuală), ca principiu de bază după care se călăuzește (sau ar trebui să se călăuzească) orice persoană la momentul în care inițiază formarea unui contract se compune din trei elemente esențiale: obligația de loialitate, obligația de cooperare și obligația de confidențialitate.

de la efectuarea cu bună-credință a acestor negocieri. În ceea ce privește sancțiunea, ca regulă, reținem că inițierea negocierilor sau întreruperea negocierilor contrar buneii-credințe se va sancționa prin obligarea părții la plata de daune-interese reprezentând, ca regulă, cheltuielile angajate în vederea negocierii și orice alte pierderi derivate din renunțarea de către cealaltă parte la alte oferte asemănătoare. Este însă important de observat că, totuși, legea pleacă de la îndreptățirea *prezumată* a părților de a rupe negocierile fără a fi ținute răspunzătoare pentru eșecul acestora¹².

Care este diferența față de reglementarea anterioară? În vechiul Cod civil, negocierile puteau fi întrerupte *imediat și oricând*; atât timp cât nu se încheiase contractul, oricare dintre părți putea să se răzgândească, chiar dacă părțile erau într-o fază avansată de discuții, fază în care, de multe ori, părțile ajungeau după un timp îndelungat și după efectuarea unor costuri consistente. Evident, sub imperiul noului cod civil, acest lucru nu mai este posibil fără a atrage obligația plății de daune-interese. Aspectul de esență care trebuie însă reținut în această chestiune este acela că natura juridică a răspunderii civile este una delictuală.

---

¹² Soluția este conformă cu dispozițiile art. 2:301: „*Negotiations Contrary To Good Faith*” din Principiile PECL: „*A party is free to negotiate and is not liable for failure to reach an agreement. However, a party who has negotiated or broken off negotiations **contrary to good faith and fair dealing** is liable for the losses caused to the other party*” (sublinierile ne aparțin).